

การรับรู้ ทศนคติ การมีส่วนร่วมและการตัดสินใจใช้บริการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ
การเปิดบริการสวนสัตว์แห่งใหม่ ในจังหวัดปทุมธานี
Stakeholders' Perception, Attitudes, Participation and Decision to Visit
the New Zoo in Pathum Thani Province

เยาวภา ปฐมศิริกุล¹, รัฐพล สันสน¹, เร็ม ไสแจ่ม¹, ปัญญาดา นาดี² และ ประภัสสร ทองยินดี³
Yaowapa Pathomsirikul¹, Rastapon Sanson¹, Ream Saijam¹, Punyada Nadee² and Prapatsorn
Tongyindee³

¹หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต สาขาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย
¹Doctor of Business Administration Program (in Marketing), School of Business Administration,
Eastern Asia University

²หลักสูตรการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย
²Faculty of Art and Liberal, Eastern Asia University

³หมวดศึกษาทั่วไป สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย
³General Education, Eastern Asia University

Received: August 16, 2024

Revised: October 6, 2024

Accepted: October 8, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการรับรู้ ทศนคติ การมีส่วนร่วม และการตัดสินใจมาใช้บริการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการเปิดบริการสวนสัตว์แห่งใหม่ โดยการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ และแบบเป็นระบบ การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติเชิงพรรณนา ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 41-50 ปี อาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ ระดับการศึกษาปริญญาตรี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-30,000 บาท กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ต่อการเปิดสวนสัตว์แห่งใหม่ ร้อยละ 74.19 และรับรู้การดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ในระดับปานกลาง โดยรับรู้ด้านการประชาสัมพันธ์โครงการ/กิจกรรมมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อการเปิดบริการสวนสัตว์แห่งใหม่ในระดับปานกลาง โดยมีทัศนคติด้านความเข้าใจมากที่สุดในเรื่องสวนสัตว์แห่งใหม่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์สัตว์ป่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมต่อการเปิดโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ต่อการเปิดโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่มากที่สุด และกลุ่มตัวอย่างจะตัดสินใจมาใช้บริการเยี่ยมชมสวนสัตว์แห่งใหม่นี้ที่จะเปิดให้บริการใน พ.ศ. 2570 ร้อยละ 87.98

คำสำคัญ: การรับรู้ ทศนคติ; การมีส่วนร่วม; การตัดสินใจมาใช้บริการ; ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย; สวนสัตว์แห่งใหม่

Abstract

This research aimed to investigate stakeholder perceptions, impacts, knowledge, understanding, attitudes, and involvement regarding the forthcoming zoo's opening, alongside studying issues and extracting lessons from community involvement. This study was quantitative, testing 400 samples. The sampling methodology encompasses stratified and systematic sampling for quantitative data analysis and subsequent descriptive statistical analysis. The research findings reveal the following: The majority in this study are predominantly female, aged between 41 and 50, employed in civil service or state enterprises, holding bachelor's degrees, with an average monthly income ranging from 10,001 to 30,000 Baht. The sampled group exhibits a perception rate of 74.19% the most prominent level of perception regarding the new zoo project pertains to public relations activities aimed at disseminating information about the project and its activities. The sampled group, encompassing both proponents and critics, holds a balanced attitude, with a strong consensus on the potential of the new zoos as an invaluable resource for wildlife conservation education and research. Additionally, they perceive it as a promising center for zoological studies. Regardless of their positive or negative perspectives, the sampled stakeholders actively contribute to the new zoo's launch at a moderate level. They play a significant role in leveraging the zoo's benefits and actively engage in expressing their viewpoints, the sample will decide to visit the new zoo in Pathum Thani with a decision rate of 87.98 %

Keywords: Perception; Attitudes; Participation; Decision to Visit; The New Zoo

บทนำ

องค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการให้การศึกษา การอนุรักษ์และขยายพันธุ์ และการจัดสวนสัตว์ให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไป ปัจจุบัน ในช่วง พ.ศ. 2567 มีสวนสัตว์อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบ 8 แห่งคือ สวนสัตว์ดุสิต สวนสัตว์เปิดเขาเขียว สวนสัตว์เชียงใหม่ สวนสัตว์นครราชสีมา สวนสัตว์สงขลา สวนสัตว์อุบลราชธานี สวนสัตว์ขอนแก่น และโครงการคชอาณาจักร จังหวัดสุรินทร์ เนื่องจากภาระกิจหลักของสวนสัตว์ คือ บริการสังคม แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องหารายได้ในเชิงธุรกิจไปด้วยเพื่อให้สวนสัตว์สามารถดำเนินการได้ ดังนั้นการเพิ่มศักยภาพด้านการบริการ การให้บริการ สวนสัตว์แต่ละแห่งมีความพร้อมของทรัพยากรสัตว์ ทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ที่โดดเด่น แตกต่างกันไป และสามารถเพิ่มความหลากหลายเพื่อเป็นทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวได้ (องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย, 2567) โครงการมินิซู (Mini Zoo) สวนสัตว์

เขาหิน คลองหก ัญบุรี แห่งใหม่ โดยในวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2561 ได้มีการเปิดบริการสวนสัตว์ดุสิต (สวนดุสิต หรือ เขาดินวนา) เพื่อเตรียมย้ายไปอยู่พื้นที่แห่งใหม่บริเวณคลอง 6 จังหวัดปทุมธานี รวมทั้งเคลื่อนย้ายสัตว์ในสวนสัตว์เขาหินเพื่อกระจายไปยังสวนสัตว์ทั้ง 6 แห่ง และโครงการคชอาณาจักร รวมทั้งสิ้น 897 ตัว ระหว่างการดำเนินการอย่างเต็มรูปแบบ องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ได้มีโครงการมินิซู (Mini Zoo) คลองหก ตำบลรังสิต อำเภอ ัญบุรี จังหวัดปทุมธานี แห่งใหม่ขึ้น เปิดให้เข้าชมโดยไม่เสียค่าบริการ ตั้งแต่วันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2665 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2566 มีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการจำนวนไม่ต่ำกว่า 200,000 กว่าคน ซึ่งมีนักท่องเที่ยวหลากหลายกลุ่ม อาทิ กลุ่มนักเรียนนักศึกษา กลุ่มครอบครัว กลุ่มเพื่อน เป็นต้น

โครงการสวนสัตว์แห่งใหม่นี้ ถือเป็นสวนสัตว์ในระดับภูมิภาคอาเซียน ที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้สัตว์ป่าในระดับ

สากล และห้องเรียนธรรมชาติที่เป็นศูนย์การเรียนรู้แห่งใหม่ของไทย คาดว่าจะเปิดให้บริการระยะแรกใน พ.ศ. 2569 และเปิดให้บริการเต็มรูปแบบตั้งแต่ พ.ศ. 2571 (โครงการจ้างออกแบบสิ่งก่อสร้างสวนสัตว์แห่งใหม่, 2565, น. 1-6) สวนสัตว์แห่งใหม่ (New Smart Green Zoo) มีการออกแบบให้เป็น ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ ซึ่งสวนสัตว์แห่งใหม่นี้ จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และแลนด์มาร์กแห่งใหม่ของ จังหวัดปทุมธานี เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของนักท่องเที่ยว เป็นแหล่งอนุรักษ์และขยายพันธุ์สัตว์ รวมไปถึงเป็นแหล่งเรียนรู้แห่งใหม่ (ฐานเศรษฐกิจ, 2565)

การประเมินผลการดำเนินงานโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ การเปิดบริการ Mini Zoo โดยมีการสำรวจโครงการ พ.ศ. 2562 งานวิจัยเรื่อง การรับรู้โครงการก่อสร้างสวนสัตว์แห่งใหม่ ความพอใจของประชาชนต่อโครงการสวนสัตว์ 176 ราย ผลการวิจัยพบว่าการรับรู้โครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ยังอยู่ในระดับน้อย และใน พ.ศ. 2564 งานวิจัยเรื่อง การรับรู้ต่อสวนสัตว์แห่งใหม่ จากผู้ใช้บริการสวนสัตว์ 6 แห่งในประเทศไทย งานการศึกษานี้ต้องการแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารจัดการ และเพิ่มรายได้ของสวนสัตว์ เพื่อให้สามารถเลี้ยงตนเองได้ จากการถอดบทเรียนการดำเนินงานของสวนสัตว์ทั้ง 6 แห่งมีลักษณะการบริหารจัดการที่เหมือนกัน แต่มีศักยภาพในการหารายได้แตกต่างกัน เนื่องจากสภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศของสวนสัตว์แต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน

อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมของประชาชนยังมีข้อจำกัดบางประการ เช่น ประชาชนอาจขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานของสวนสัตว์แห่งใหม่ การรับรู้โครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียงยังอยู่ในระดับน้อย ทำให้ไม่สามารถเสนอแนะแนวทางการวางแผนสวนสัตว์ที่สอดคล้องกับบริบทของการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างจริงจังในทุกขั้นตอนของกระบวนการวางแผนสวนสัตว์ ควรให้ความรู้ให้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการวางแผนสวนสัตว์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์

การดำเนินโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ จังหวัดปทุมธานี ที่จะเปิดดำเนินการใน พ.ศ. 2569 จึงมีความจำเป็นต้องประเมินการรับรู้ ความรู้ความเข้าใจ ทักษะคิด การมีส่วนร่วม และการตัดสินใจใช้บริการสวนสัตว์แห่งใหม่ในอนาคตของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและนำข้อมูลไปวางแผนในการกำหนดนโยบาย การดำเนินยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ทางการตลาดที่สอดคล้องกับเป้าหมาย และทิศทางขององค์การสวนสัตว์ อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจการรับรู้ ทักษะคิด การมีส่วนร่วม และการตัดสินใจใช้บริการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการเปิดบริการสวนสัตว์แห่งใหม่ ในจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางข้อเสนอเชิงนโยบายในการส่งเสริมการรับรู้ ความรู้ความเข้าใจ ทักษะคิด การมีส่วนร่วม และการตัดสินใจใช้บริการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการเปิดบริการสวนสัตว์แห่งใหม่ ในจังหวัดปทุมธานี

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดการท่องเที่ยวสวนสัตว์

สวนสัตว์เป็นสถานที่ท่องเที่ยวอย่างหนึ่งที่ดึงดูดผู้เยี่ยมชมเป็นจำนวนมากเดินทางมาท่องเที่ยว เพราะสวนสัตว์ให้ทั้งความบันเทิง การพักผ่อนหย่อนใจและเป็นสถานที่ศึกษาหาความรู้เหมาะกับทุกคน ทุกเพศทุกวัย เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เน้นหนักทางการที่มีสภาพแวดล้อม ประกอบด้วยบรรยากาศของความเป็นธรรมชาติเหมาะแก่การท่องเที่ยวพักผ่อน และทัศนศึกษา (Suriyasupapong, 2015) ปัจจุบันสวนสัตว์สมัยใหม่ได้รับการขนานนามว่าเป็นสถานที่อนุรักษ์สัตว์ให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม การวิจัยและความบันเทิง (Carr & Cohen, 2011; Ballantyne, Packer, Hughes, & Dierking, 2018) แนวความคิดของสวนสัตว์ในยุคใหม่ได้สร้างขึ้น จากการก่อสร้างสถานที่ประวัติศาสตร์เป็นสถานที่ที่มีความบันเทิงและเป็นสถานที่ที่นำเสนอสัตว์หลากหลายชนิด เพื่อความสนุกสนานของผู้มาเยือน (World Association of Zoos and Aquariums, 2005) โดยคาดการณ์ว่าประชากรโลกประมาณร้อยละ 10 มีการเยี่ยมชมสวนสัตว์ทุกปี (Queiroz & Young, 2018) การพัฒนาธุรกิจสวนสัตว์ให้ทันสมัย (Smart Zoo) สร้างรายได้ เพื่อความยั่งยืนขององค์การ

(แผนแม่บทด้านลูก้าและการตลาด ปี 2566–2570 และ แผนปฏิบัติการ ประจำปี 2566 องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย, 2566) การเป็นสวนสัตว์สมัยใหม่ (SMART ZOO) ที่มีข้อกำหนดหลักสำคัญ 4 เรื่อง คือ อนุรักษ์ให้การศึกษา วิจัย และพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อให้ผู้คนที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติในเมืองมากขึ้น รวมทั้ง Zoological Park หรือ สวนสัตว์และสวนสาธารณะที่มีสัตว์ป่าให้ชมมีพันธุ์ไม้ให้ศึกษา มีประวัติศาสตร์ให้เรียนรู้ซึ่งกลายเป็นมาตรฐานใหม่ของสวนสัตว์ที่มีอยู่ในทุกประเทศทั่วโลก

2. ทฤษฎีการรับรู้

การรับรู้ของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่บุคคลได้รับความรู้สึก หรือได้รับรู้ และแปลความหมายจากสิ่งที่รับเข้ามา ผ่านการวิเคราะห์โดยอาศัยข้อมูล ความรู้สึก ข่าวสาร หรือประสบการณ์ในอดีต (Schiffman & Kanuk, 2010; สุกัญญา บุญน้อม และคณะ, 2565) ในงานวิจัยนี้ หมายถึง การรับรู้ว่าจะมีสวนสัตว์แห่งใหม่จะเปิดให้บริการในพื้นที่ อำเภอดงเจริญ การรับรู้ว่าการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ การรับรู้การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นในโครงการ/กิจกรรม รวมถึงการรับรู้ว่าการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในประเมินผลในโครงการ/กิจกรรม

สุริยา แสงพงค์ (2563) ได้ศึกษา พฤติกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์เปิดเขาเขียว พบว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์มีวัตถุประสงค์ เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ รับรู้ข้อมูลสวนสัตว์มาจากเว็บไซต์สวนสัตว์เปิดเขาเขียว สำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์นั้น นักท่องเที่ยวเข้าชมจุดแสดงและประทับใจในการแสดง

ณพล วิริยะอรรควุฒิ (2562) ได้ศึกษา พฤติกรรม และทัศนคติของผู้ที่เคยไปเที่ยวสวนสัตว์ ผลการวิจัยพบว่า ความประทับใจ การจดจำได้ของการไปสวนสัตว์ การรับรู้ได้ถึงข้อดีของการไปเที่ยวสวนสัตว์ ส่วนใหญ่เป็นความเข้าใจ ประสบการณ์ การผ่อนคลาย การรับรู้ได้ถึงข้อเสียของการไปเที่ยวสวนสัตว์ ส่วนใหญ่เป็นการบริการสภาพแวดล้อม สวัสดิภาพสัตว์ เป็นต้น

3. ทฤษฎีทัศนคติ

ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม (Knowledge, Attitude and Practice: KAP) เมื่อบุคคล ชุมชน และสังคม ได้รับข้อมูลข่าวสารทำให้เกิดความรู้และส่งผลทำให้เกิดทัศนคติ นำไปสู่กระบวนการสุดท้ายคือ การก่อให้เกิด

การกระทำ (สมพงษ์ แก้วประยูร, 2558, หน้า 27)

ทฤษฎีทัศนคติในงานวิจัยนี้ใช้แบบจำลององค์ประกอบทัศนคติ 3 ประการ (Tricomponent Attitude Model) ของ Schiffman and Kanuk, 2010 ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนคือ (1) ส่วนของความเข้าใจ (Cognitive Component) หมายถึง ความรู้ (Knowledge) การรับรู้ (Perception) และความเชื่อถือ (Beliefs) (2) ส่วนของความรู้สึก (Affective Component) หมายถึง อารมณ์ (Emotion) หรือความรู้สึก (Feeling) ของผู้บริโภคที่มีต่อความคิดหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (3) ส่วนของพฤติกรรมที่แสดงออก (Conative Component หรือ Behavior หรือ Doing) ทัศนคติของประชาชนต่อการเปิดสวนสัตว์แห่งใหม่ หมายถึง ความโน้มเอียงที่บุคคลเรียนรู้เพื่อให้มีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับลักษณะที่พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจที่มีต่อการเปิดสวนสัตว์แห่งใหม่ ดังนี้

1. ทัศนคติด้านองค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจ หรือการรับรู้ หมายถึง องค์ประกอบด้านการรับรู้เกิดจากการได้รับความรู้ (knowledge) หรือประสบการณ์ที่มีต่อการเปิดสวนสัตว์แห่งใหม่ จนก่อให้เกิดเป็นความรู้และความเข้าใจ ซึ่งส่งผลต่อความรู้สึกของบุคคล และแสดงออกมาในรูปของความเชื่อ ความเชื่อที่แตกต่างกันจะส่งผลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ในงานวิจัยนี้ ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการเปิดสวนสัตว์แห่งใหม่ ในมิติด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงสิ่งแวดล้อม เช่น การเปิดสวนสัตว์ทำให้ส่งผลทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลง การเปิดสวนสัตว์ทำให้เกิดมลพิษทางสิ่งแวดล้อม สวนสัตว์แห่งใหม่สามารถเป็นศูนย์รวมแหล่งการเรียนรู้การวิจัย เป็นต้น

2. ทัศนคติด้านองค์ประกอบด้านความรู้สึก (affective component) หมายถึง องค์ประกอบด้านความรู้สึกอาจทำได้ทั้งก่อนที่จะมีความรู้ และประสบการณ์ต่อสิ่งใด ๆ หรือเกิดความรู้สึกหลังที่จะเกิดความรู้ความเข้าใจหรือมีประสบการณ์ต่อสิ่งนั้นก็ได้ ซึ่งแสดงออกมาในรูปแบบของความกลัว ความชอบ ความโกรธ ความเกลียด อันเป็นการสะท้อนความรู้สึกในใจ

3. ทัศนคติด้านพฤติกรรมที่จะแสดงออก (cognitive component) หมายถึง องค์ประกอบด้านพฤติกรรมอาจเกิดขึ้นเมื่อมีความรู้ความรู้สึกต่อการเปิดสวนสัตว์แห่งใหม่ของชุมชนแล้วจะส่งผลต่อการกระทำในการ

ตอบสนองตามความรู้สึกนั้น ซึ่งแสดงถึงความโน้มเอียงที่แสดงออกของประชาชน หรือความตั้งใจในการตัดสินใจการใช้บริการเยี่ยมชมสวนสัตว์หลังจากมีความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งนั้น

ณพล วิริยะอรรควุฒิ (2562) ได้ศึกษา พฤติกรรม และทัศนคติของผู้ที่เคยไปเที่ยวสวนสัตว์ ผลการวิจัยพบว่า ความประทับใจ การจดจำได้ของการไปสวนสัตว์ การรับรู้ได้ถึงข้อดีของการไปเที่ยวสวนสัตว์ ส่วนใหญ่เป็นความรู้สึกประทับใจ การผ่อนคลาย การรับรู้ได้ถึงข้อเสียของการไปเที่ยวสวนสัตว์ ส่วนใหญ่เป็นการบริหาร สภาพแวดล้อม สวัสดิภาพสัตว์ เป็นต้น

ชญญพร สัจจันทร์เคน และคณะ (2564) ได้ศึกษา ทัศนคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า เพศหญิงมีทัศนคติเชิงบวกต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากกว่าเพศชาย อายุที่มากขึ้น มีทัศนคติเชิงบวกต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากขึ้น ระดับการศึกษาที่สูงขึ้น มีทัศนคติเชิงบวกต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากขึ้น รายได้ที่สูงขึ้น มีทัศนคติเชิงบวกต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากกว่ารายได้ที่ต่ำกว่า

4. แนวคิดการมีส่วนร่วม

Cohen and Uphoff (1980, อ้างถึงใน โกวิทย์ พวงงาม, 2563, น. 190) ได้แบ่ง กระบวนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 แบบ ประกอบด้วย (1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบไปด้วยการริเริ่มตัดสินใจ การกำหนดนโยบายจากความต้องการ และการตัดสินใจปฏิบัติการ อาจจะเป็นการตัดสินใจในช่วงระยะแรก หรือช่วงกิจกรรม รวมไปถึงช่วงดำเนินกิจกรรม (2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (Implementation) อาจเป็นไปในรูปของการเข้าร่วมโครงการ โดยการให้การสนับสนุนด้านการบริหารงาน การประสานงาน ความร่วมมือ รวมทั้งการลงมือปฏิบัติงานด้วยแรงงาน ด้วยการสนับสนุนด้านต่าง ๆ (3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) เป็นการร่วมกันในการรับผิดชอบผลที่จะเกิดขึ้น หรือการมีส่วนร่วมต่อผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในทุก ๆ ด้าน (4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล (Evaluation) เป็นการร่วมกันที่จะควบคุม ตรวจสอบผลการดำเนินงาน ตลอดจนเข้าไปแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น

Zang & Wang (2023) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนสวนสัตว์ ผลการวิจัยพบว่า เหตุผลที่ประชาชนเห็นด้วยกับการมีสวนสัตว์ ได้แก่ เป็น

แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับสัตว์ป่า เป็นแหล่งท่องเที่ยว และเป็นแหล่งสร้างรายได้ให้กับชุมชน ข้อกังวลของประชาชนเกี่ยวกับการเปิดสวนสัตว์ ได้แก่ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของสัตว์ป่า และค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งสวนสัตว์ รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนสวนสัตว์ โดยต้องการให้มีการจัดเวทีสาธารณะเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ต้องการให้มีการจัดนิทรรศการหรือกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับสวนสัตว์ โดยข้อเสนอแนะว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดเวทีสาธารณะเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างรอบด้าน และพิจารณาข้อกังวลของประชาชนในการวางแผนสวนสัตว์ เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสวัสดิภาพสัตว์ป่า

Smith and Jones (2021) ได้ศึกษา เรื่อง ผลกระทบของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการวางแผนสวนสัตว์ ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนสวนสัตว์ โดยต้องการให้มีการจัดเวทีสาธารณะเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ต้องการให้มีการจัดนิทรรศการหรือกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับสวนสัตว์ และต้องการให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการผู้แทนประชาชนเพื่อร่วมวางแผนสวนสัตว์ การมีส่วนร่วมของประชาชนมีบทบาทสำคัญในการวางแผนสวนสัตว์ โดยช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับข้อมูลและความคิดเห็นจากประชาชนอย่างรอบด้าน ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงแผนสวนสัตว์ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมากขึ้น

5. พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค

Kotler and Keller (2012, p.183) เสนอแบบจำลองพฤติกรรมผู้บริโภค (A Model of Consumer Behavior) กล่าวว่า การตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค ประกอบไปด้วย (1) ประเภทผลิตภัณฑ์ที่ซื้อ (2) แบรินด์ที่เลือกซื้อ (3) ราคาที่สามารถจ่ายได้ (4) ปริมาณที่ซื้อ (5) ช่วงเวลาที่ซื้อ และ (6) วิธีการชำระเงิน รวมทั้ง Schiffman and Kanuk (2010, p. 483) ได้เสนอโมเดลการตัดสินใจของผู้บริโภค (consumer decision-making model) การบริโภคประกอบด้วยขั้นตอนที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ร่วมกัน 3 ขั้น คือ ขั้นปัจจัยนำเข้า ขั้นกระบวนการ และขั้นผลลัพธ์ ส่วนที่เป็นผลลัพธ์ของโมเดลการตัดสินใจซื้อจะประกอบด้วยกิจกรรม 2 อย่าง คือ พฤติกรรมการซื้อ (purchase behavior) แบ่งเป็นการลองซื้อ (trial) กับ

การซื้อซ้ำ (repeat purchase) และการประเมินผลภายหลังการซื้อ โดยจะส่งผลต่อการสร้างประสบการณ์ ในการใช้สินค้าให้กับผู้บริโภค ซึ่งจะเป็ข้อมูลในการตัดสินใจซื้อ และ Schiffman and Wisenblit (2015 p.368) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการบริโภค ถ้าผู้บริโภคพอใจก็จะซื้อซ้ำหรือใช้บริการซ้ำ แนะนำบอกต่อ และส่งผลต่อความเชื่อมั่นและความภักดีของลูกค้า ดังนั้น ในงานวิจัยนี้จึงศึกษาการตัดสินใจมาใช้บริการเยี่ยมชมสวนสัตว์แห่งใหม่ที่จะเปิดให้บริการในปี พ.ศ. 2569 ของ กลุ่มประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอัญบุรี กลุ่มประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาครัฐ และกลุ่มประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาคเอกชน

องค์ประกอบของตัวแปรที่ศึกษา

- ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ ประกอบด้วย (1) เพศ (2) อายุ (3) ระดับการศึกษา (4) อาชีพ (5) ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ (6) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
- การรับรู้ ประกอบด้วย (1) การรับรู้สวนสัตว์แห่งใหม่จะเปิดให้บริการ (2) การรับรู้การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ (3) การรับรู้การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นในโครงการ/กิจกรรม และ (4) การรับรู้การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในประเมินผลในโครงการ/กิจกรรม
- ทัศนคติ ประกอบด้วย (1) ความรู้ความเข้าใจ (2) ความรู้สึกชอบ และ (3) พฤติกรรมการแสดงออก
- การมีส่วนร่วม (Participation) ประกอบด้วย (1) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น (2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ (4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล
- การตัดสินใจมาใช้บริการเยี่ยมชมสวนสัตว์แห่งใหม่ที่จะเปิดให้บริการใน พ.ศ. 2569 ของผู้มีส่วน

ได้และส่วนเสีย 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอัญบุรี (2) กลุ่มประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาครัฐ และ (3) กลุ่มประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาคเอกชน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้เทคนิคการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้เครื่องมือด้วยแบบสอบถาม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชาชนในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี จำนวน 215,461 ราย (สำนักงานสถิติจังหวัดปทุมธานี, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี และกำหนดขนาดตัวอย่าง ใช้การเปิดตารางของทามานะ (Yamane, 1976) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เป็น 400 ราย การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีแบบอาศัยความน่าจะเป็น โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) เป็นค่าบลตามสัดส่วนของประชากรในพื้นที่และสุ่มแบบเป็นระบบ (Systematic random sampling) ตามเลขที่บ้านจนได้จำนวนตัวอย่าง 400 คน และกลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามอัตลักษณ์และรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี จึงแบ่งกลุ่มตัวอย่างดังนี้ กลุ่มที่ 1 ได้แก่ ประชาชนผู้อาศัยอยู่ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 200 คน กลุ่มที่ 2 ได้แก่ ประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาครัฐ เช่น มหาวิทยาลัย โรงเรียน องค์การบริหารส่วนตำบล กรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่น ฯลฯ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 100 คน และกลุ่มที่ 3 ได้แก่ ประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาคเอกชนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 100 คน (ตาราง 1)

ตาราง 1

จำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ปี พ.ศ. 2566

คุณลักษณะ	จำนวนประชากร (ราย)	% สัดส่วน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (ราย)
ประชาชนผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี	107,731	50%	200
ประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาครัฐ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอธัญบุรี ในจังหวัดปทุมธานี	53,865	25%	100
ประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาคเอกชน ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอธัญบุรี ในจังหวัดปทุมธานี	53,865	25%	100
รวมจำนวน	215,461		400

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือแบบสอบถาม ประกอบด้วย (1) การทดสอบคุณภาพค่าความตรงเชิงเนื้อหา ด้วยเทคนิค Item Objective Congruence—IOC (2) การทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

1. ผลการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือแบบสอบถาม ด้วยเทคนิค Item Objective Congruence—IOC (Ravinelli & Hambleton, 1976 อ้างถึงใน สิทธิ ชีรสรณ์, 2550) โดยข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.66-1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้ข้อคำถามที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.66 พิจารณาปรับปรุงหรือตัดออก (Cox & Vagars, 1996; Bemnan, 1972; Bern, 1980 อ้างถึงใน ศิริชัย ภาณุภมณี, ทวีวัฒน์ปิทยานนท์ และดิเรก ศรีสุโข, 2551) ผลการหาค่า IOC ข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.66 จำนวน 41 ข้อ ข้อคำถามที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.66 จำนวน 9 ข้อ ได้ปรับปรุงแล้ว

2. ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคอนนาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ของ Cronbach (1990) จากการทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น (Reliability Coefficient) ของข้อคำถามส่วนที่ 1 การรับรู้ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นเท่ากับ .923 และข้อคำถามส่วนที่ 2 ทักษะคิด มีค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นที่เท่ากับ .894 ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วม ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นที่เท่ากับ .894 แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นที่เท่ากับ .930 ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นมากกว่า 0.8 (กัลยา วาณิชยบัญชา, 2551) ซึ่งแสดง

ว่าเครื่องมือแบบสอบถาม มีความน่าเชื่อถือสามารถนำไปใช้ในการศึกษาได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ อำเภอธัญบุรี ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 400 คน โดยใช้ผู้ช่วยนักวิจัยที่ผ่านการอบรมการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 4 คน และคณะนักวิจัยได้จัดทำหนังสือถึงนายอำเภอธัญบุรีเพื่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ในการเก็บข้อมูลภาคสนามใน 6 ตำบล และกระจายตามตำบลตามสัดส่วนของประชากรในพื้นที่ ในช่วงเดือนกันยายน 2566 จนได้จำนวนตัวอย่าง 400 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 1) การสำรวจปัจจัยส่วนบุคคล ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ 2) การสำรวจ การรับรู้ ทักษะคิด การมีส่วนร่วม ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 3) การตัดสินใจใช้บริการเยี่ยมชมสวนสัตว์ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการสำรวจปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ ทักษะคิด การมีส่วนร่วม และการตัดสินใจใช้บริการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการเปิดบริการสวนสัตว์แห่งใหม่ ปทุมธานี

1.1 ผลการสำรวจปัจจัยส่วนบุคคล ในภาพรวม คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการเปิดบริการสวนสัตว์แห่งใหม่ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 241 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.25 อายุ 41–50 ปี จำนวน 112 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.43 ประกอบอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ จำนวน 168 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.21 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 157 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.35 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-30,000 บาท จำนวน 166 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.67

คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างประชาชน ผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 120 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.00 อายุ 21–30 ปี จำนวน 40 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.10 ประกอบอาชีพข้าราชการฯ จำนวน 65 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.66 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 67 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.50 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท จำนวน 108 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.67

คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างประชาชน ที่ทำงานในหน่วยงานภาครัฐที่ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอธัญบุรี

ในจังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 56 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.00 อายุ 41–50 ปี จำนวน 47 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.00 ประกอบอาชีพข้าราชการฯ จำนวน 87 ราย คิดเป็นร้อยละ 87.00 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 68 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.00 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-30,000 บาท จำนวน 56 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.00

คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างประชาชน ที่ทำงานในหน่วยงานภาคเอกชนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอธัญบุรี ในจังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 65 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.00 อายุ 41–50 ปี จำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.63 ประกอบอาชีพค้าขาย จำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.24 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.37 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-30,000 บาท จำนวน 49 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.58

1.2 ผลการสำรวจการรับรู้

1.2.1 การสำรวจข้อมูลเชิงพรรณนาของการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการเปิดบริการสวนสัตว์แห่งใหม่ โดยนำเสนอข้อมูลเป็นค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ตาราง 2

การรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ (n=400)

การรับรู้ต่อการดำเนินงานของสวนสัตว์แห่งใหม่	ประชาชน		หน่วยงานภาครัฐ		หน่วยงานภาคเอกชน		ภาพรวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การรับรู้ต่อการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่								
- รับรู้	139	69.50	87	87.00	70	70.71	296	74.19
- ไม่รับรู้	61	30.50	13	13.00	30	29.29	104	25.81
แหล่งที่รับรู้สวนสัตว์แห่งใหม่								
- การบอกเล่าปากต่อปาก	88	44.00	61	61.00	64	64.65	213	53.38
- สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media)	110	55.00	44	44.00	25	25.25	179	44.86
- วิทยุ/โทรทัศน์	17	8.50	32	32.00	17	17.17	66	16.54
- หนังสือ/นิตยสาร	7	3.50	5	5.00	2	2.02	14	3.51
- เว็บไซต์องค์การสวนสัตว์	6	3.00	14	14.00	6	6.06	26	6.52
- ป้ายโฆษณา/โปสเตอร์	13	6.50	6	6.00	1	1.01	20	5.01
- แหล่งรับรู้อื่น ๆ เช่น การเข้าร่วมประชุมกับจังหวัด	1	0.50	1	1.00	5	5.05	7	1.75

ตาราง 2 ในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียส่วนใหญ่มีการรับรู้ต่อการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ จำนวน 596 ราย คิดเป็นร้อยละ 74.19 และแหล่งที่รับรู้ต่อการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่มากที่สุด คือ การบอกเล่าปากต่อปากเป็น จำนวน 213 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.38 รองลงมา คือ สื่อสังคมออนไลน์ (Social media) เช่น ไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นต้น จำนวน 179 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.86 และวิทยุ/โทรทัศน์ จำนวน 66 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.54 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างประชาชนผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่รับรู้ต่อการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ จำนวน 139 ราย คิดเป็นร้อยละ 69.50 และแหล่งที่รับรู้ต่อการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่มากที่สุด คือ สื่อสังคมออนไลน์ (Social media) เช่น ไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นต้น จำนวน 110 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.00 รองลงมา คือ การบอกเล่าปากต่อปาก จำนวน 88 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.00 และวิทยุ/โทรทัศน์ จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.50 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาครัฐที่ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอธัญบุรี ในจังหวัดปทุมธานีส่วนใหญ่รับรู้ต่อการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ จำนวน 87 ราย คิดเป็นร้อยละ 87.00 และแหล่งที่รับรู้ต่อการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่มากที่สุด คือ การบอกเล่าปากต่อปาก จำนวน 61 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.00 รองลงมา คือ สื่อสังคมออนไลน์ (Social media) เช่น ไลน์ เฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นต้น จำนวน 44 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.00 และวิทยุ/โทรทัศน์ จำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.00 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาคเอกชนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอธัญบุรี ในจังหวัดปทุมธานีส่วนใหญ่รับรู้ต่อการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ จำนวน 70 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.71 และแหล่งที่รับรู้ต่อการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่มากที่สุด คือ การบอกเล่าปากต่อปาก จำนวน 64 ราย คิดเป็นร้อยละ 64.65 รองลงมา คือ สื่อสังคมออนไลน์ (Social media) เช่น ไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นต้น จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.25 และวิทยุ/โทรทัศน์ จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.17 ตามลำดับ

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างรู้จักสวนสัตว์แห่งใหม่ ร้อยละ 81.25 โดยรู้จักโซนแสดงสวนสัตว์ การส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์สัตว์ป่า รองลงมา คือ ความสนใจความเป็นอยู่ของสัตว์ป่า และสวนสัตว์ที่มีความอัจฉริยะด้านการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1.2.2 ผลการสำรวจข้อมูลเชิงพรรณนาของระดับการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการเปิดบริการสวนสัตว์แห่งใหม่ โดยนำเสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยเกณฑ์ในการแปลผลค่าคะแนนเฉลี่ยเลขคณิตแบ่งเป็น 5 ระดับ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2552, น. 49-50) ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
คะแนนเฉลี่ย 4.50 -5.00	ระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.50 -4.49	ระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50 -3.49	ระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50 -2.49	ระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 -1.49	ระดับน้อยที่สุด

ตาราง 3

ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ จำแนกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง ($n=400$)

การรับรู้ของ ประชาชน	ประชาชน			หน่วยงานภาครัฐ			หน่วยงานภาคเอกชน			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
- การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลของโครงการ/กิจกรรม	2.86	0.97	ปานกลาง	3.31	1.10	ปานกลาง	2.45	1.15	น้อย	2.87	1.09	ปานกลาง
- การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นในโครงการ/กิจกรรม	2.84	1.01	ปานกลาง	3.34	1.11	ปานกลาง	2.40	1.14	น้อย	2.86	1.12	ปานกลาง
- การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรม	2.77	0.97	ปานกลาง	3.17	1.08	ปานกลาง	2.37	1.08	น้อย	2.77	1.06	ปานกลาง
- การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในประเมินผลในโครงการ/กิจกรรม	2.79	1.02	ปานกลาง	3.21	1.10	ปานกลาง	2.34	1.08	น้อย	2.78	1.10	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.81	0.99	ปานกลาง	3.26	1.10	ปานกลาง	2.39	1.11	น้อย	2.81	0.99	ปานกลาง

ตาราง 3 พบว่า ในภาพรวม การรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ พบว่า มีการรับรู้อยู่ในระดับการรับรู้ปานกลาง ($\bar{X}=2.81$, $SD=0.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการรับรู้การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลของโครงการ/กิจกรรมมากที่สุดและอยู่ในระดับการรับรู้ปานกลาง ($\bar{X}=2.87$, $SD=1.09$) รองลงมา คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นในโครงการ/กิจกรรมอยู่ในระดับการรับรู้ปานกลาง ($\bar{X}=2.86$, $SD=1.12$) และการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในประเมินผลในโครงการ/กิจกรรม อยู่ในระดับการรับรู้ปานกลาง ($\bar{X}=2.78$, $SD=1.10$) ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างประชาชนผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานีที่มีการรับรู้ต่อการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่อยู่ในระดับการรับรู้ปานกลาง กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ทำงาน

ในหน่วยงานภาครัฐที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ อำเภอธัญบุรี ในจังหวัดปทุมธานีมีการรับรู้ต่อการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.26$, $SD=1.10$) และกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาคเอกชนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี มีการรับรู้อยู่ในระดับการรับรู้ต่ำ ($\bar{X}=2.39$, $SD=1.11$)

1.3 ผลการสำรวจระดับทัศนคติ

การสำรวจข้อมูลเชิงพรรณนาของระดับทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการเปิดบริการสวนสัตว์แห่งใหม่ โดยจะนำเสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ยเลขคณิต (arithmetic means) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) โดยเกณฑ์ในการแปลผลค่าคะแนนเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) แบ่งเป็น 5 ระดับ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2552, น. 49-50)

ตาราง 4

ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อการเปิดโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ จำแนกตามลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ($n=400$)

ทัศนคติต่อสวนสัตว์ แห่งใหม่	ประชาชน			หน่วยงานภาครัฐ			หน่วยงานภาคเอกชน			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
- ทัศนคติด้านความ เข้าใจ	3.80	0.97	มาก	3.66	1.15	มาก	2.76	1.11	ปาน กลาง	3.41	1.08	ปาน กลาง
- ทัศนคติด้านความ รู้สึกชอบ	3.58	1.04	มาก	3.45	1.14	ปาน กลาง	2.69	1.17	ปาน กลาง	3.24	1.12	ปาน กลาง
- ทัศนคติด้าน พฤติกรรม/แนวโน้ม ใช้บริการ	3.50	1.12	ปาน กลาง	3.23	1.25	ปาน กลาง	2.32	1.14	น้อย	3.02	1.17	ปาน กลาง
รวมเฉลี่ย	3.63	1.04	มาก	3.45	1.18	ปาน กลาง	2.59	1.14	ปาน กลาง	3.22	1.12	ปาน กลาง

ตาราง 4 ในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการเปิดโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.22$, $SD=1.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติด้านความเข้าใจต่อการเปิดโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่มากที่สุด และอยู่ในระดับทัศนคติปานกลาง ($\bar{X}=3.41$, $SD=1.08$) รองลงมา คือ ทัศนคติด้านความรู้สึกชอบ อยู่ในระดับทัศนคติปานกลาง ($\bar{X}=3.24$, $SD=1.12$) และทัศนคติด้านพฤติกรรมการแสดงออก/แนวโน้มการใช้บริการ อยู่ในระดับทัศนคติปานกลาง ($\bar{X}=3.02$, $SD=1.17$) ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างประชาชนผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอชัยบุรี จังหวัดปทุมธานี มีทัศนคติต่อการเปิดโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ อยู่ในระดับทัศนคติมาก ($\bar{X}=3.63$, $SD=1.02$) รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ทำงานในหน่วยงาน

ภาครัฐมีทัศนคติต่อการเปิดโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.45$, $SD=1.18$) และกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาคเอกชน มีทัศนคติต่อการเปิดโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ อยู่ในระดับทัศนคติปานกลาง ($\bar{X}=2.59$, $SD=1.14$)

1.4 ผลการสำรวจระดับการมีส่วนร่วม

การสำรวจข้อมูลเชิงพรรณนาของระดับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการเปิดบริการสวนสัตว์แห่งใหม่ โดยจะนำเสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ยเลขคณิต (arithmetic means) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่ออธิบายระดับความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อด้านต่าง ๆ โดยเกณฑ์ในการแปลผลค่าคะแนนเฉลี่ยเลขคณิตแบ่งเป็น 5 ระดับ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2552, น. 49-50)

ตาราง 5

ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อการเปิดโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่จำแนกตามลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ($n=400$)

การมีส่วนร่วม	ประชาชน			หน่วยงานภาครัฐ			หน่วยงานภาคเอกชน			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
- การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.85	1.04	ปานกลาง	2.93	1.19	ปานกลาง	2.13	0.94	น้อย	2.64	1.06	ปานกลาง
- การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	2.77	1.16	ปานกลาง	2.61	1.23	ปานกลาง	1.75	0.91	น้อย	2.38	1.10	น้อย
- การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.57	1.16	มาก	3.33	1.34	ปานกลาง	2.71	1.40	ปานกลาง	3.20	1.30	ปานกลาง
- การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	2.96	1.22	ปานกลาง	2.44	1.17	น้อย	1.70	0.93	น้อย	2.37	1.11	น้อย
รวมเฉลี่ย	3.04	1.15	ปานกลาง	2.83	1.23	ปานกลาง	2.07	1.05	น้อย	2.65	1.14	ปานกลาง

ตาราง 5 พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมต่อการเปิดโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.65$, $SD=1.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ต่อการเปิดโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่มากที่สุด และอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ($\bar{X}=3.20$, $SD=1.30$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ($\bar{X}=2.64$, $SD=1.06$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย ($\bar{X}=2.38$, $SD=1.10$) และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย ($\bar{X}=2.37$, $SD=1.11$) ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างประชาชนผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี มีส่วนร่วมต่อการเปิดโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่มากที่สุดและอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ($\bar{X}=3.04$, $SD=1.15$) รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาครัฐที่ ($\bar{X}=2.83$, $SD=1.23$) และกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาคเอกชน ($\bar{X}=2.07$, $SD=1.05$)

1.5 ผลการสำรวจการตัดสินใจใช้บริการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการเปิดสวนสัตว์แห่งใหม่

การสำรวจข้อมูลเชิงพรรณนาของการตัดสินใจใช้บริการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จะนำเสนอข้อมูลเป็นค่าความถี่และค่าร้อยละ

ตาราง 6

การตัดสินใจมาใช้บริการเยี่ยมชมสวนสัตว์แห่งใหม่นี้ที่จะเปิดให้บริการใน พ.ศ. 2570 ของกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการเปิดบริการสวนสัตว์แห่งใหม่ จำแนกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง ($n=400$)

การตัดสินใจมาใช้บริการ	ประชาชน		หน่วยงานภาครัฐ		หน่วยงานภาคเอกชน		ภาพรวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มาใช้บริการเยี่ยมชม	173	90.10	89	89.90	82	82.00	344	87.98
ไม่มาใช้บริการเยี่ยมชม	19	9.90	10	10.10	18	18.00	47	12.02

ตาราง 6 พบว่า ในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะตัดสินใจมาใช้บริการเยี่ยมชมสวนสัตว์แห่งใหม่นี้ที่จะเปิดให้บริการใน พ.ศ. 2570 จำนวน 344 ราย คิดเป็นร้อยละ 87.98 โดยกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอธัญบุรีจะตัดสินใจมาใช้บริการเยี่ยมชมสวนสัตว์แห่งใหม่นี้ จำนวน 173 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.10 รองลงมา คือ กลุ่มประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 89 ราย คิดเป็นร้อยละ 89.90 และกลุ่มประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 82 ราย คิดเป็นร้อยละ 82.00 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียส่วนใหญ่คิดว่าค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมในการเที่ยวชมสวนสัตว์ต่อครั้ง 500-1,000 บาท จำนวน 371 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.55 โดยกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอธัญบุรี จำนวน 179 ราย คิดเป็นร้อยละ 94.71 รองลงมา คือ กลุ่มประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 77 ราย คิดเป็นร้อยละ 85.56 และกลุ่มประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 61 ราย คิดเป็นร้อยละ 77.22 ตามลำดับ

การอภิปรายผล

จากผลสำรวจด้านการรับรู้ต่อการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่

กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียส่วนใหญ่มีการรับรู้ต่อการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่นี้ ร้อยละ 74.19 และแหล่งที่รับรู้ต่อการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่มากที่สุด คือ การบอกเล่าปากต่อปาก รองลงมา คือ สื่อสังคมออนไลน์ (Social media) เช่น ไลน์ เฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นต้น และวิทยุ/โทรทัศน์ ระดับการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ พบว่า มีการรับรู้ในระดับการรับรู้ปานกลาง โดยมีการรับรู้การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลของโครงการ/กิจกรรมมากที่สุด รองลงมา คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นในโครงการ/กิจกรรม และการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลในโครงการ/กิจกรรม ตามลำดับ ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างรู้จักสวนสัตว์แห่งใหม่ ร้อยละ 81.25 โดยรู้จักโฆษณาแสดงสวนสัตว์ การส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์สัตว์ป่า รองลงมาคือ ความสนใจความเป็นอยู่ของสัตว์ป่า และสวนสัตว์

ที่มีความอัจฉริยะด้านการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สิ่งแสดงให้เห็นว่า การที่ประชาชนรับรู้สวนสัตว์แห่งใหม่จากการที่รับรู้ข้อมูลประชาสัมพันธ์ของโครงการ/กิจกรรม และการพัฒนาธุรกิจสวนสัตว์ให้ทันสมัย (Smart Zoo) ตามแผนแม่บทด้านลูกค้าและการตลาด ปี 2566-2570 ขององค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย การเป็นสวนสัตว์สมัยใหม่ โดยมุ่งเน้น 4 เรื่องคือ อนุรักษ์ ให้การศึกษา วิจัย และพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อให้ผู้คนได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติในเมืองมากขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีการรับรู้และผลการวิจัยของ สุริยา แสงพงศ์ (2563) นักท่องเที่ยวสวนสัตว์มีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ รับรู้ข้อมูลสวนสัตว์มาจากเว็บไซต์สวนสัตว์เปิดเขาเขียว ซึ่งเป็นข้อมูลประชาสัมพันธ์ของโครงการ/กิจกรรมกิจกรรมการท่องเที่ยว

การที่ประชาชนผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่รับรู้ต่อการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ เพียงร้อยละ 69.50 และแหล่งที่รับรู้ต่อการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่มากที่สุด คือ สื่อสังคมออนไลน์ (Social media) เช่น ไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นต้น เนื่องจากการรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมหรือโครงการการเปิดให้บริการของสวนสัตว์แห่งใหม่ส่วนใหญ่รับรู้จากการสื่อสารผ่านผู้นำชุมชน รับรู้ข้อมูลจากผู้นำชุมชนที่ไปเข้าร่วมการประชุมหารือเกี่ยวกับการจัดตั้งโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ รวมถึงจากการประชาสัมพันธ์ของสวนสัตว์ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ (Social media) ได้แก่ เฟซบุ๊ก (Facebook) ขององค์การสวนสัตว์ และป้ายประชาสัมพันธ์จากการขับรถผ่าน และการบอกเล่าจากเพื่อนในที่ทำงาน เพื่อนบ้าน และญาติพี่น้อง

ประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่รับรู้ต่อการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ ร้อยละ 87.00 และแหล่งที่รับรู้ต่อการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่มากที่สุด คือ การบอกเล่าปากต่อปาก ร้อยละ 61.00 เนื่องจากมีช่องทางรับรู้การเปิดบริการสวนสัตว์จากการรับรู้ข้อมูลผ่านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารขององค์การสวนสัตว์ การรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมหรือโครงการการเปิดให้บริการของสวนสัตว์แห่งใหม่ มีการรับทราบข้อมูลจากหน่วยงาน จาก เฟซบุ๊ก (Facebook) ของ องค์การสวนสัตว์ และจากสื่อออนไลน์ที่มีการเผยแพร่ข่าวสาร และการบอกต่อของที่ทำงาน

ประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาคเอกชนส่วนใหญ่รับรู้ต่อการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ร้อยละ 70.71 และแหล่งที่รับรู้ต่อการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่มากที่สุด คือ การบอกเล่าปากต่อปาก ร้อยละ 64.65 อาจเนื่องจากประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาคเอกชนรับรู้ผ่านบุคคลในพื้นที่องค์กรเครือข่าย และผ่าน สื่อสังคมออนไลน์ (Social media) การบอกต่อกันของคนทำงาน มีช่องทางรับรู้การเปิดบริการสวนสัตว์จากการรับรู้ข้อมูลผ่านมีการบอกกันปากต่อปาก สำหรับคนที่เคยไปโครงการสวนสัตว์มินิซู (Mini Zoo) นำข้อมูลข่าวสารมาบอกต่อ

จากผลสำรวจด้านทัศนคติต่อการดำเนินงานของโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่

กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียส่วนใหญ่ มีทัศนคติต่อการเปิดโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีทัศนคติด้านความรู้ความเข้าใจต่อการเปิดโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่มากที่สุด รองลงมา คือ ทัศนคติด้านความรู้สึกรับชอบ และทัศนคติด้านพฤติกรรมการแสดงออก/แนวโน้มการใช้บริการ ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างประชาชนผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี มีทัศนคติทางบวกต่อการเปิดโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ อยู่ในระดับทัศนคติมาก รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาครัฐ และกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาคเอกชน การที่ประชาชนส่วนใหญ่มีทัศนคติด้านความรู้ความเข้าใจต่อการเปิดโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่มากที่สุด รองลงมาคือทัศนคติด้านความรู้สึกรับชอบ สอดคล้องกับแนวคิดทัศนคติและผลงานวิจัยของ ณพล วิริยะธรรครุจิ (2562) พฤติกรรมและทัศนคติของผู้ที่เคยไปเที่ยวสวนสัตว์ ผลการวิจัยพบว่า ความประทับใจ ความรู้ความเข้าใจ การจดจำได้ของการไปสวนสัตว์ การรับรู้ได้ถึงข้อดีของการไปเที่ยวสวนสัตว์ ส่วนใหญ่เป็นความรู้ ประสบการณ์ การผ่อนคลาย การรับรู้ได้ถึง ข้อเสียของการไปเที่ยวสวนสัตว์ ส่วนใหญ่เป็นการบริการ สภาพแวดล้อม เป็นต้น

ผลวิจัยพบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียส่วนใหญ่มีทัศนคติในระดับปานกลาง กลุ่มประชากรที่อาศัยในพื้นที่ มีทัศนคติทางบวกต่อการเปิดสวนสัตว์แห่งใหม่มากกว่ากลุ่มประชากรที่ทำงาน ในหน่วยงานภาครัฐ และกลุ่มประชากรที่ทำงานในหน่วยงานภาคเอกชน การที่กลุ่มตัวอย่างประชาชนผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่มีทัศนคติทางบวกต่อการเปิดโครงการ

สวนสัตว์แห่งใหม่มากที่สุด โดยมีความรู้ความเข้าใจต่อการเปิดสวนสัตว์ ได้แก่ ทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ สวนสัตว์แห่งใหม่สามารถเป็นศูนย์รวมแหล่งการเรียนรู้การวิจัย การศึกษาหาความรู้ ที่หลากหลายเกี่ยวกับสัตว์ สวนสัตว์แห่งใหม่เป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับเด็ก เยาวชน และบุคคลทั่วไป เป็นต้น ในขณะที่กลุ่มประชากรที่ทำงานในหน่วยงานภาครัฐ และกลุ่มประชากรที่ทำงานในหน่วยงานภาคเอกชนบางส่วนยังมีทัศนคติด้านความรู้ความเข้าใจต่อการเปิดสวนสัตว์ด้านลบ ได้แก่ การเปิดสวนสัตว์ทำให้เกิดผลกระทบด้านการจราจร เป็นต้น

จากผลสำรวจด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการเปิดโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่

จากผลวิจัยกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมต่อการเปิดโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ต่อการเปิดโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่มากที่สุด รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลตามลำดับ โดยกลุ่มตัวอย่างประชาชนผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี มีส่วนร่วมต่อการเปิดโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่มากที่สุดและอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาครัฐ และกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาคเอกชน สอดคล้องแนวคิดการมีส่วนร่วมและผลการวิจัย Zang & Wang (2023) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนสวนสัตว์ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนโดยต้องการให้มีการจัดเวทีสาธารณะเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน มากที่สุด เช่นเดียวกับผลวิจัยของ Smith and Jones (2021) พบว่า ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนสวนสัตว์ โดยต้องการให้มีการจัดเวทีสาธารณะเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนมากที่สุด รองลงมาคือต้องการให้มีการจัดนิทรรศการหรือกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับสวนสัตว์

ผลวิจัยพบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกลุ่มประชาชนผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่ และกลุ่มประชากรที่ทำงานในหน่วยงานภาคเอกชน มีส่วนร่วมต่อการเปิดโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการ

ดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ระดับน้อยถึงปานกลาง เนื่องจากกลุ่มประชาชนผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมจากการได้เข้าร่วมการประชุมที่หน่วยงานราชการจัดขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาคเอกชน ส่วนใหญ่ไม่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของสวนสัตว์ ทั้งนี้มีเพียงบางส่วนที่มีส่วนกิจกรรมคือมีโอกาสพาครอบครัวมาเที่ยวชมโครงการสวนสัตว์มินิซู (Mini Zoo)

โดยกลุ่มประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาครัฐมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากที่สุด อาจเนื่องจากรับมอบหมายในการเข้าร่วมกิจกรรม ตามบทบาทการมีส่วนร่วม ส่วนกลุ่มประชาชนผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่ และกลุ่มประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาคเอกชน มีการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ค่อนข้างน้อย อาจเนื่องจากผู้บริหารและพนักงาน โครงการสวนสัตว์มินิซู (Mini zoo) จะมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมผ่านกิจกรรมต่าง ๆ และการประชุมร่วมกับส่วนภาครัฐมากกว่าภาคเอกชน ในพื้นที่ ได้แก่ การจัดงานชักชวนประชาชนในพื้นที่เข้าไปร่วมกิจกรรม เช่น งานลอยกระทง งานวันเด็ก กิจกรรมเนื่องในวันสำคัญ ๆ เช่น วันต้นไม้แห่งชาติ ก็จะมีการรณรงค์ให้ประชาชนเข้ามาร่วมกันปลูกต้นไม้ในสวนสัตว์ มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social media) เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) ซึ่งการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ก็จะมีการประชุมทุกเดือนโดยมีตัวแทนของสวนสัตว์เข้าร่วมกับ องค์การบริหารส่วนตำบลผู้ว่าราชการจังหวัด และส่วนราชการทุกภาคส่วน

จากผลสำรวจด้านตัดสินใจมาใช้บริการเยี่ยมชมสวนสัตว์แห่งใหม่ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการเปิดโครงการสวนสัตว์แห่งใหม่

กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะตัดสินใจมาใช้บริการเยี่ยมชมสวนสัตว์แห่งใหม่นี้ที่จะเปิดให้บริการใน พ.ศ. 2570 ร้อยละ 87.98 โดยกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอธัญบุรีจะตัดสินใจมาใช้บริการเยี่ยมชมสวนสัตว์แห่งใหม่นี้ ร้อยละ 90.10 รองลงมา คือ กลุ่มประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาครัฐ ร้อยละ 89.90 และกลุ่มประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาคเอกชน ร้อยละ 82.00 ตามลำดับ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในพื้นที่ มีทัศนคติทางบวกด้านความเข้าใจ ความ

รู้สึกชอบและแนวโน้มการใช้บริการ โดยมีความตระหนักว่าสวนสัตว์แห่งใหม่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ด้าน การอนุรักษ์สัตว์ป่าฯ รองลงมา คือ สวนสัตว์แห่งใหม่สามารถเป็นศูนย์รวมแหล่งการเรียนรู้การวิจัย ฯ และสวนสัตว์แห่งใหม่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านสวนสัตว์ ฯ กลุ่มประชากรที่อาศัยในพื้นที่ มีทัศนคติทางบวกต่อการเปิดสวนสัตว์แห่งใหม่มากกว่ากลุ่มประชากรที่ทำงานในหน่วยงานภาครัฐ และกลุ่มประชากรที่ทำงานในหน่วยงานภาคเอกชน สอดคล้องแนวคิดการตัดสินใจและผลการวิจัยของ Suriyasupapong (2015) สวนสัตว์เป็นสถานที่ท่องเที่ยวอย่างหนึ่งที่ดึงดูดผู้เยี่ยมชมเป็นจำนวนมากเดินทางมาท่องเที่ยว เพราะสวนสัตว์ให้ทั้งความบันเทิง การพักผ่อนหย่อนใจและเป็นสถานที่ศึกษาหาความรู้เหมาะกับทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย เป็นแหล่งท่องเที่ยววันหยุดนันทนาการที่มีสภาพแวดล้อมประกอบด้วยบรรยากาศของความเป็นธรรมชาติเหมาะแก่การท่องเที่ยวพักผ่อนและทัศนศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมการรับรู้ ความรู้ความเข้าใจ ทัศนคติ การมีส่วนร่วมและการตัดสินใจมาใช้บริการเยี่ยมชมสวนสัตว์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการเปิดบริการสวนสัตว์แห่งใหม่

1. องค์การสวนสัตว์ควรดำเนินการประเมินการรับรู้ ผลกระทบ ความรู้ความเข้าใจ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่องทุกปี ได้แก่ กลุ่มประชาชนผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่ ประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาครัฐ และประชาชนที่ทำงานในหน่วยงานภาคเอกชน ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ อำเภอธัญบุรี และอำเภอใกล้เคียง ในจังหวัดปทุมธานี เพื่อสะท้อนภาพให้ผู้บริหารองค์การสวนสัตว์ ผู้บริหารส่วนท้องถิ่น ร่วมกันส่งเสริมการรับรู้ ความรู้ความเข้าใจ ทัศนคติ การมีส่วนร่วมและการตัดสินใจมาใช้บริการเยี่ยมชมสวนสัตว์ รวมทั้งการแก้ไขปัญหา ลดผลกระทบและความกังวลร่วมกันกับทุกฝ่ายอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

2. การจัดทำแผนการสื่อสารการตลาดที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย และมีเป้าหมายการประเมินผลที่ชัดเจน เช่น กระบวนการดำเนินการที่ต่อเนื่อง สื่อที่นำมาใช้ประโยชน์ในการสื่อสารการตลาด เป็นต้น รวมทั้ง แผนการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจที่เอื้อต่อชุมชนรอบข้างสวนสัตว์

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. การสร้างการรับรู้และการรู้จักการเปิดบริการสวนสัตว์แห่งใหม่

1.1 องค์การสวนสัตว์ควรส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ การรับรู้อัตลักษณ์ของสวนสัตว์แห่งใหม่ 4 ด้าน คือ อัตลักษณ์ของสวนสัตว์ การอนุรักษ์สัตว์ป่า ความเป็นสวนสัตว์แบบอัจฉริยะ และการเป็นสวนสัตว์สีเขียว ให้แก่ภาคประชาชน ภาคบริษัทและบุคลากรที่เข้ามาทำในพื้นที่ เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และโรงเรียนทั้งเอกชนและรัฐบาล

1.2 องค์การสวนสัตว์ส่งเสริมการรับรู้และการรู้จักการเปิดบริการสวนสัตว์แห่งใหม่ โดยการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เช่น การสื่อสารผ่านเว็บไซต์ (Website) ของหน่วยงาน หรือองค์การ สถานที่ทำงานที่เข้าถึงประชาชน และเพิ่มช่องทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้น และหลากหลายช่องทางให้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสวนสัตว์แห่งใหม่ เช่น การจัดคอนเสิร์ต การจัดศูนย์การเรียนรู้ภายในสวนสัตว์เพื่อสร้าง อัตลักษณ์ของสวนสัตว์ที่เชื่อมโยงกับผู้ให้บริการสวนสัตว์เขาหิน การจัดกิจกรรมกับโรงเรียนในเขตพื้นที่ เพื่อสร้างภาพจำให้นักเรียน ผู้ปกครอง เป็นต้น

1.3 องค์การสวนสัตว์ควรส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วน มีความเข้าใจในการเปิดสวนสัตว์แห่งใหม่ โดยการสร้างเนื้อหาคู่มือแบบอิเล็กทรอนิกส์ ในการสร้างความเข้าใจการเปิดบริการสวนสัตว์แห่งใหม่ เช่น สื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social media) ได้แก่ ยูทูบ (YouTube) เฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นต้น การสื่อสารผ่านเว็บไซต์ (Website) ของหน่วยงาน หรือองค์การสถานที่ทำงานที่เข้าถึงประชาชน การสื่อสารผ่านช่องทางทีวี เสียงตามสาย ในเขตชุมชน เป็นต้น

2. การเสริมสร้างทัศนคติที่ดีของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการเปิดบริการสวนสัตว์แห่งใหม่

2.1 การส่งเสริมในด้านความรู้ความเข้าใจ สร้างประสบการณ์การที่ดีของการเปิดสวนสัตว์แห่งใหม่ เช่น การใช้อินฟลูเอนเซอร์ (Influencer) ในการเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดประสบการณ์เรื่องราวของสวนสัตว์ตั้งแต่สวนสัตว์คู่จิตจนมาถึงสวนสัตว์แห่งใหม่

2.2 การสร้างจุดสังเกต (Landmark) ให้คนจดจำ โดยการออกแบบเชิงความคิด (Design Thinking) ในการออกแบบสวนสัตว์แห่งใหม่เพื่อสร้างอัตลักษณ์ให้แก่สวนสัตว์แห่งใหม่

3. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการเปิดบริการสวนสัตว์แห่งใหม่

3.1 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างจริงจังให้ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการเปิดบริการสวนสัตว์แห่งใหม่ เช่น การส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินผลผ่านช่องทางการสื่อสารทางกล่องข้อความ (แชทบอท) ที่ต้องได้รับการพัฒนาจากเดิม ในการตอบคำถามสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชน

3.2 การดำเนินกิจกรรมการมีส่วนร่วม เช่น การจัดกิจกรรมการประกวดต่าง ๆ หรือการจัดแข่งขันการจัดทำแผนธุรกิจของสวนสัตว์ การจัดกิจกรรมการผลิตสื่อสารต่าง ๆ เช่น องค์การสวนสัตว์ทำความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย ให้จัดกิจกรรมระดมนักศึกษาทุกคณะมาแข่งขันทำการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมต่อการเปิดบริการสวนสัตว์แห่งใหม่ให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้รับรู้ต่อไป เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจาก องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ประจำปีงบประมาณ 2566

References

- Abbasian, S., & Yazdanfar, D. (2015). Attitudes toward participation in business development programmes: An ethnics comparison in Sweden. *European journal of training and development*, 39(1), 59-75.
- Carr, N., & Cohen, S. (2011). The public face of zoos: Images of entertainment, education and conservation anthrozoos: A multidisciplinary. *Journal of the interactions of people & animals*, 24, 175-189.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing*. (5th ed.). New York: Harper Collin.
- Kotler, P., & Keller, K. L. (2012). *Marketing management*. (14th ed.). New Jersey: Pearson International.
- _____. (2015). *Marketing management*. (15th ed.). New Jersey: Pearson International.
- Karnchanarangsri, S., Pitayanon, T., & Srisukho, D. (2008). *Choosing the right statistics for research*. (5th ed.). Bangkok: Boonsiri Publishing. (in Thai)
- Li, L., Zhang, H., & Wang, J. (2023). Community involvement in zoo planning: A case study of the proposed zoo in the city of Xinzheng, China. *Landscape and urban planning*, 225, 104289.
- Punguam, K. (2020). *Local community management*. (11th ed.). Bangkok: Bopithakan Publishing. (in Thai)
- Queiroz, M. B., & Young, R. J. (2018). The different physical and behavioural characteristics of zoo mammals that influence their response to visitors. *Animals*, 8(8), 139.
- Smith, C., & Jones, S. (2021). Public involvement in zoo planning: A global perspective. *Zoo biology*, 40(3), 222-232.
- Schiffman & Kanuk. (2010). *Consumer behavior*. (10th ed.). Pearson Education.
- Schiffman & Wisenblit. (2015). *Consumer behavior*. (11th ed.). Pearson Education.
- Suriyasupapong, S. (2015). *Guidelines for tourism development in Khon Kaen zoo, Khaosuankwang district, Khon Kaen Province*. Khon Kaen: Khon Kaen University. (in Thai)
- Srichankan, C. (2021). A study of attitude toward the environmental conservation of people in wildlife sanctuary of Salukpra, Kanjanaburi Province. *Academic journal of Nakhon Sawan Rajabhat University*, 24(2), 159-176.
- Sangpong, S. (2018). Satisfaction of tourist toward Khao Kheow Open Zoo' tourism, Chonburi Province. *Journal of public administration and politics*, 6(2), 99-133 (in Thai)
- Thansettakij Newspaper. (2022). *Merge concepts of the new 'Revive the water fields'*. Retrived from <https://www.thansettakij.com/pr-news/social-biz/549563>
- Therasorn, S. (2010). *The writing for research report*. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House. (in Thai)
- The Zoological Park Organization of Thailand. (2022). *The construction project of New Zoo Report*. n.p.
- _____. (2024). *The History of Zoological Park organization*. Retrived from https://www.zoothailand.org/ewt_news.php?nid=909
- Vanichbuncha, K. (2008). *SPSS for windows*. (11th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Viriyaookawut, N. (2019). *Behavior and attitude of Zoo' Visitors*. Nakronpathom: Mahidol University. (in Thai)

World Association of Zoos and Aquariums. (2005). *Building a future for wildlife: The world zoo and aquarium conservation strategy*. Bern: WAZA Executive Office.

